

പാഠശാലകളിലെ

സംസ്കൃതപ്രവേശനം

സംസ്കൃത വാങ്മൂലങ്ങളിലൂടെ
അനുഭവശാസ്ത്രങ്ങളിലൂടെ
പുസ്തകങ്ങളിലൂടെ
തപാൽമുദ്രകളിലൂടെ സ്മരിക്കുന്ന
പ്രദർശിനി

ഹരിപ്രസാദ്, വി.ടി.കണ്ണൂർ

പണ്ടെന്നോ യക്ഷനേകൻ വധുവിനു നിജവ്യ-

ത്താന്തമെത്തിക്കുവാനായ്

കണ്ടതീ ദൂതനായിട്ടൊരുമഴമുകിലെ-

കേവലം പ്രേമവായ്പാൽ

വേണ്ടന്നാൽ വേദം, ഈമട്ടൊരുവനൊടു കമി-

കേണ്ട നീ, ദൂതുപോവാൻ

ഉണ്ട ഇന്ത്യൻ തപാൽ, എൻപ്രിയസഖി! ഇനി നീ

പോസ്റ്റുചെയ്യു ഹൃദന്തം

...ഹരിപ്രസാദ്,വി.ടി.കണ്വൂർ

(1998-ഒക്ടോബർ ലക്കം ഭാഷാപോഷിണിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്)

ഹരിപ്രസാദ് കണ്വൂർ

കാളിദാസഭാവന തന്റെ സന്ദേശകാവ്യത്തിൽ സന്ദേശവാഹകനായി തെരഞ്ഞെടുത്തത് കേവലം നിർജ്ജീവമായ, ഗജരാജസദ്യശാകാരനായ ആടിമാസകാലത്തെ കാർഷേപത്തെ ആയിരുന്നു....!

കുമാരസംഭവത്തിൽ ഭൂർജ്ജപത്രമായി പരിണമിച്ച്, അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളത്തിൽ എത്തുമ്പോഴേക്കും മന്യുണമായ താമരയിലയായിത്തീർന്ന സന്ദേശപത്രം, കാലത്തിന്റെ അനുസ്യുതപ്രവാഹത്തിൽ പല പരിണാമങ്ങൾക്കും വഴിമാറി.

എങ്കിലും ഭാരതം ആ അനശ്വരമായ കവിഭാവനയെ സാദരം അനുസ്മരിച്ചു...തന്റെ തപാൽമുദ്രകളിലൂടെ...

ഹരിപ്രസാദ് ഭടന്തൂർ

....മേഘസന്ദേശത്തിലെ യക്ഷനും
അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളത്തിലെ ശകുന്തളയും
തംഗൻമുദ്രകളിൽ

മേഘസന്ദേശത്തിലെ യക്ഷൻ

- കുടജകുസുമങ്ങളാൽ അർച്ചിച്ച് ആടിമാസത്തിലെ ആദ്യമേഘത്തെ തന്റെ ദൂതനായി സ്വീകരിക്കുന്ന മേഘദൂതത്തിലെ യക്ഷൻ.
  - ആഷാഢസ്യ പ്രഥമദിവസേ മേഘമാശ്ഠി ഷ്ടസാനും വപ്രക്രീഡാപരിണതഗജപ്രേക്ഷണീയം ദദർശ
- എന്ന മേഘസന്ദേശത്തിലെ 2-ാം ശ്ലോകം നാഗരിലിപിയിൽ ആലേഖനം ചെയ്ത 15 നയാപൈസയുടെ തപാൽമുദ്ര.

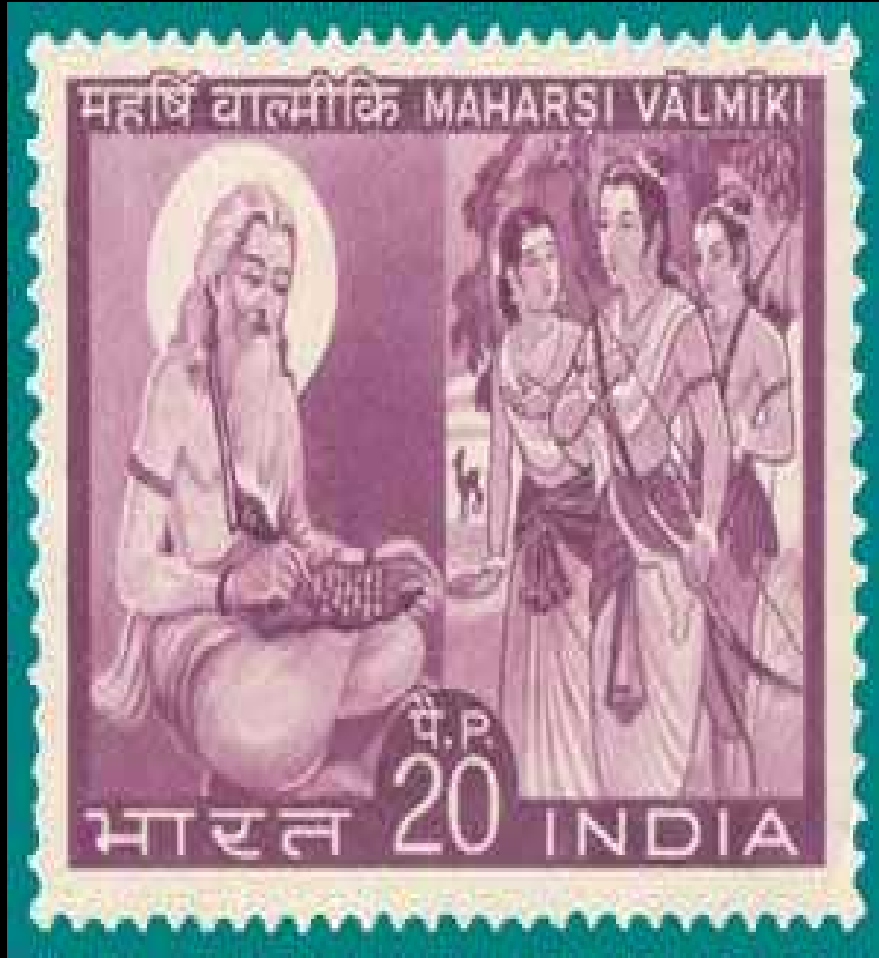
ശകുന്തളയും തോഴിമാരും

- കാളിദാസന്റെ മാനസപുത്രിമാരായ പ്രിയംവദയും അനസുയയും ശകുന്തളത്തിലെ നായികയോടൊപ്പം. ദൂരെ ദീർഘാപാംഗനെന്ന മാൻകിടാവു.
- തവ ന ജാനേ ഹൃദയം മമ പുനഃ കാമോ ദിവാപി രാത്രാവപി. നിർഘൃണ തപതി വലീയഃ... എന്ന ശകുന്തളം 3-ാം അങ്കത്തിലെ താമരയിലയിലെഴുതിയ സന്ദേശം നാഗരിയിൽ ആലേഖനം ചെയ്ത 1 രൂപ 3 പൈസയുടെ (പിന്നീട് 1 രൂപയുടെ) തപാൽമുദ്ര.

ഹരിപ്രസാദ് ക്ഷന്ദുർ

വാല്മീകിമഹർഷി

- ഇദ്ദേഹം രാമായണം കൃത്സ്ഥാനം സീതായാശ്വരിതം മഹത് -എന്ന് രാമായണം സീതാചരിതം കുടിയൊന്നെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ച ആദികവി വാല്മീകിയുടെ സങ്കല്പചിത്രം ആലേഖനം ചെയ്ത 20 പൈസയുടെ തപാൽമുദ്ര. സീതാസമേതരായ രാമലക്ഷ്മണന്മാരെയും കാണാം.

ഭഗവദ്ഗീത

- നാലുകുതിരകളെപ്പുട്ടിയ കപി ഭൃജമായ ഫന്തിലേറി അർജ്ജുനന് ഗീതോപദേശം നല്കുന്ന പാർത്ഥസാരഥി.
- കർമ്മണ്യുവാധികാരസതേ മാ ഫലേഷു കദാചന -എന്ന ഗീതാശ്ലോകം നാഗരിയിൽ ആലേഖനംചെയ്ത 25 പൈസയുടെ തപാൽമുദ്ര ഇതിഹാസ കാരനു നല്കുന്ന ഭാരതത്തിന്റെ ആദരം.

നടരാജന്യത്വം

- അറുപത്തിനാലുകലകളുടെയും ആചാര്യനായും വിശിഷ്ട വ്യാകരണസൂത്രങ്ങളുടെ ഉപജ്ഞാതാവായും കരുതപ്പെടുന്ന നടരാജശിവന്റെ നൃത്തരൂപം ആലേകനം ചെയ്ത രണ്ട് അണയുടെ തപാൽമുദ്ര

(തപാൽമുദ്രയിലെ മൂല്യം അത് പ്രകാശനം ചെയ്ത കാലപ്പഴക്കത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു എന്ന കാര്യം സർവ്വത്ര വിചിന്ത്യം)

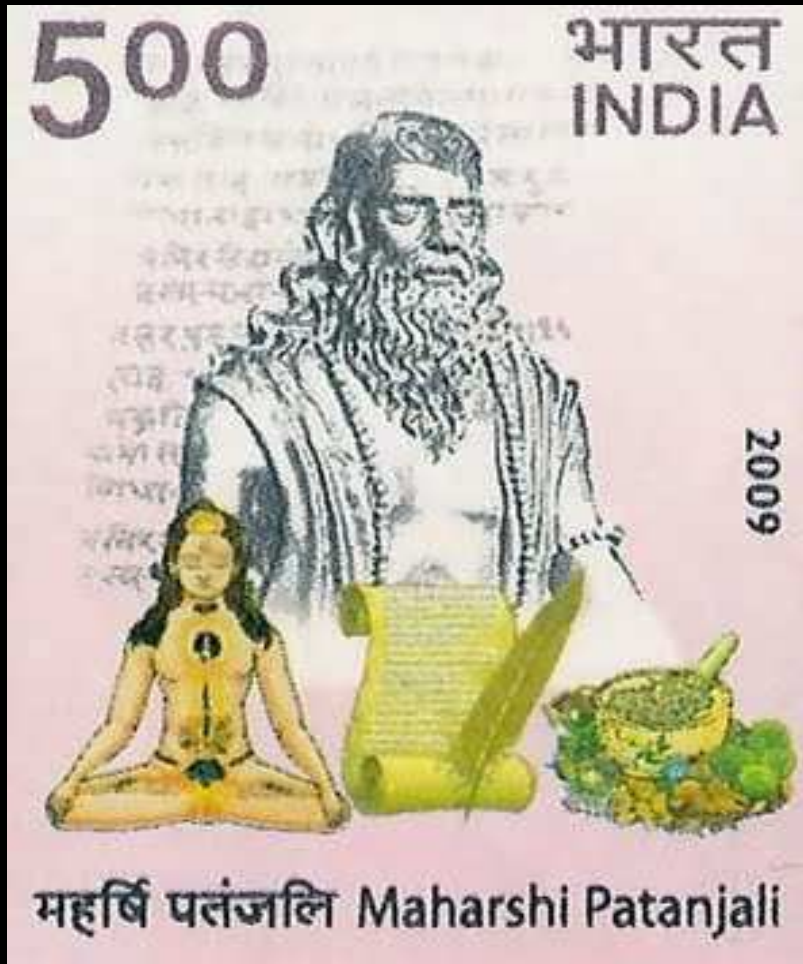
ഹരിപ്രസാദ് കണ്വർ

പാണിനിമഹർഷി

- നാലായിരത്തോളം വരുന്ന വ്യാകരണസൂത്രങ്ങളിലൂടെ സംസ്കൃതഭാഷയുടെ കാന്തിയും മൂല്യവും വർദ്ധിപ്പിച്ച, മനുഷ്യബുദ്ധിയുടെ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന സ്മാരകം എന്ന് പാശ്ചാത്യവൈയാകരണന്മാരാൽ വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ട അഷ്ടാധ്യായി എന്ന വ്യാകരണശ്രമം രചിച്ച ഭഗവാൻ പാണിനിമഹർഷിയുടെ സങ്കല്പചിത്രം ആലേഖനം ചെയ്ത തപാൽമുദ്ര

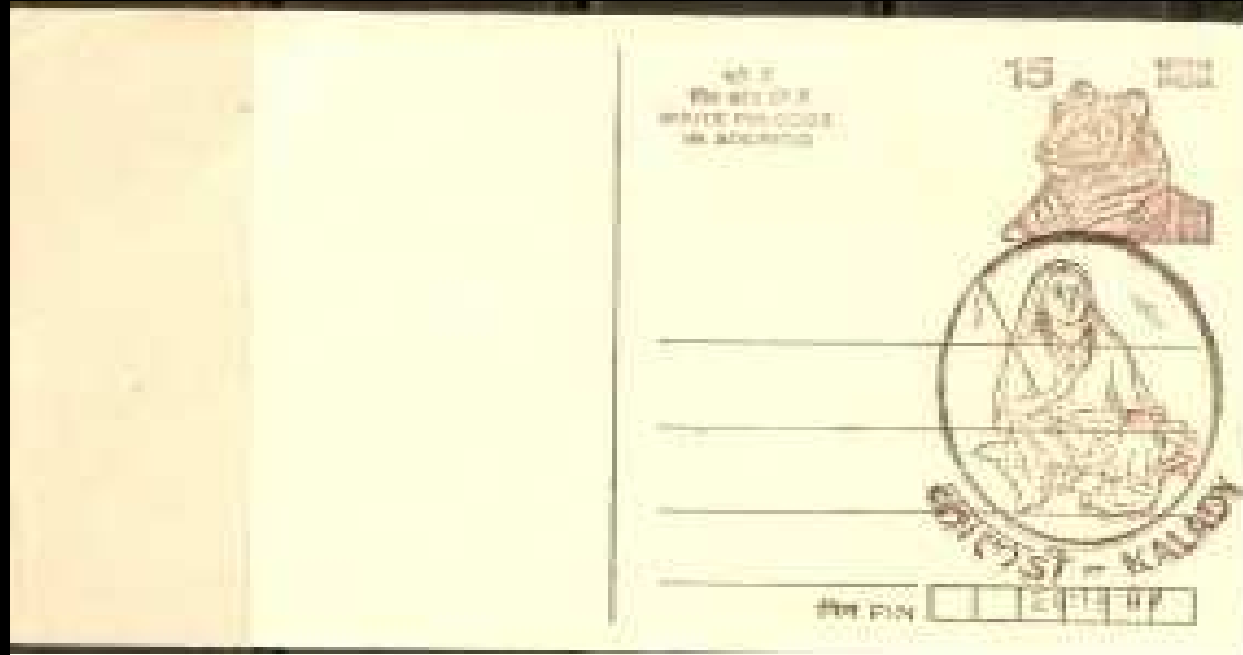

പതഞ്ജലിമഹർഷി

- യോഗസൂത്രങ്ങളാൽ മനസ്സിന്റെയും, വ്യാകരണമഹാഭാഷ്യത്താൽ വാക്കിന്റെയും, വൈദ്യശാസ്ത്രത്താൽ ശരീരത്തിന്റെയും അഴുക്കുനീക്കി ശുദ്ധീകരിച്ച ഭഗവാൻ പതഞ്ജലിയുടെയും യോഗ-വാക്-വൈദ്യം എന്നിവയുടെയും രേഖാചിത്രം ആലേഖനം ചെയ്ത തപാൽമുദ്ര.

ആദിശങ്കരൻ

- അദ്വൈതചിന്തയുടെ ഉത്തുംഗശൃംഗത്തെ സ്വന്തം മേധാബലം കൊണ്ട് തന്റെ കാലടികളിലാക്കിയ ആദിശങ്കരന്റെ ജന്മത്താൽ പരിപൂതമായ കാലടി, സ്വന്തം ദേശത്തിലൂടെ കടന്നുപോകുന്ന തപാൽ ഉരുപ്പടികളിൽ ചാർത്തുന്ന ആദിശങ്കര ചിത്രത്തോടുകൂടിയ പ്രാദേശികമുദ്ര.

ഹരിപ്രസാദ് കണ്ണൂർ

വന്ദേ മാതരം

- സംഗീതവും സാഹിത്യവും, രാഗവും താളവും, ഭക്തിയും ശൃംഗാരവും പ്രത്യേകരാസപാകത്തിൽ സമഞ്ജസമായി സമ്മേളിപ്പിച്ച് ജയദേവകവി രചിച്ച ഗീതഗോവിന്ദം എന്ന് പുകൾപെറ്റ ഗീതികാവ്യം....

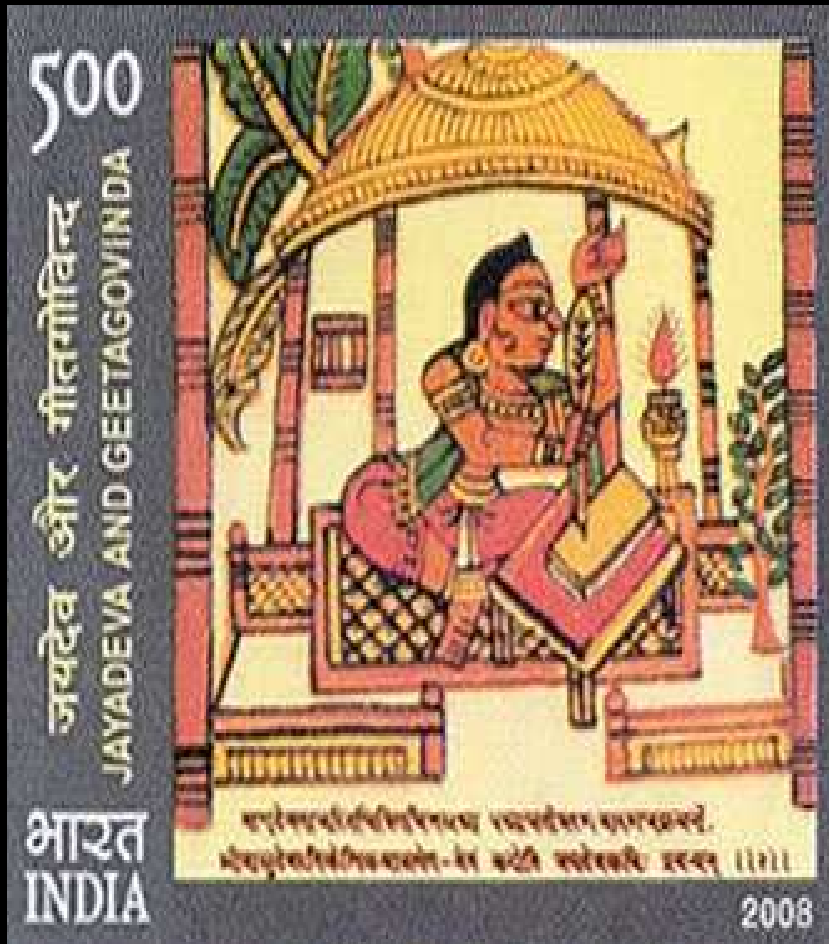
- ഭക്തിമുക്തിപ്രദായകമെന്ന് ഭാഗവതം ഘോഷിച്ച ഗോപികമാരുടെ പ്രേമഭക്തിയെ മധുരകോമളകാന്തപദാവലികളാൽ ആലേഖനം ചെയ്ത വാങ്മയചിത്രം...

- ഇടയ്ക്കയൊലിയൊത്ത് തിരുനാമാഘോഷങ്ങൾ - കിടയ്ക്ക് കേൾക്കാവുന്ന മൃദാഷ്ടപദീഗാനം...

...രാധാകൃഷ്ണപ്രേമത്തിന്റെ ആ ഉദാത്തഭാവനയ്ക്കുമുനിലും ഭാരതതപാൽ വകുപ്പ് തന്റെ പ്രണാമാഞ്ജലികളർപ്പിച്ചു.... ഉദാരമനസ്സോടെ.

ഹരിപ്രസാദ് ഭടന്റൂർ

ഗീതഗോവിന്ദം എഴുതുന്ന ജയദേവകവി

- വാഗ്ദേവതാചരിതചിത്രീതചിത്ത സർമാ പദ്മാവതീചരണചാരണചക്ര വർത്തി, ശ്രീവാസുദേവരതികേളിക മാസമേതം ഏവം കരോതി ജയദേ വകവിഃ പ്രബന്ധം

-എന്ന് കവി തന്നെ താൻ ഗീതഗോ വിന്ദം എഴുതുന്നതിനെക്കുറിച്ച് എഴുതിയ ആമുഖപദ്യം ദേവനാഗരി യിൽ ആലേഖനം ചെയ്ത ജയദേവ ചിത്രമടങ്ങിയ തപാൽമുദ്ര.

1. മത്സ്യാവതാരം (ഗീതഗോവിന്ദം)

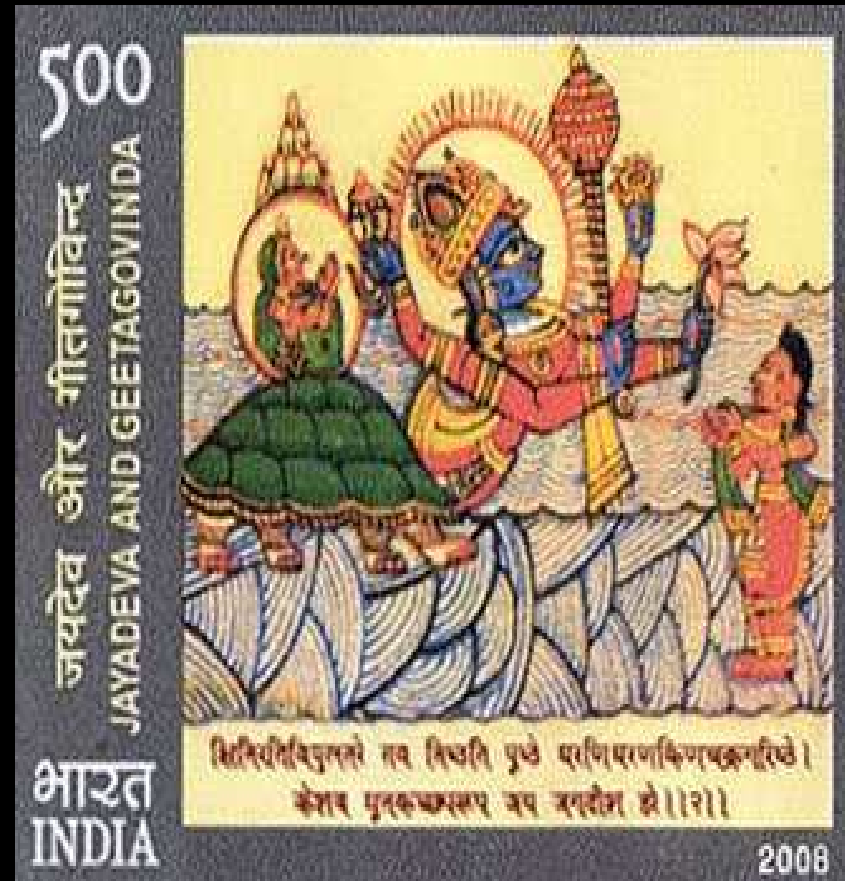

- പ്രളയപയോധിജലേ
ധൃതവാനസി വേദം
വിഹിതവഹിത്രചരിത്രമ
വിഹിതവഹിത്രചരിത്രമ
വേദം, കേശവ ധൃതമീനശരീര,
ജയ ജഗദീശ,ഹരേ
-എന്ന് ദേവനാഗരിയിൽ
ആലേഖനം ചെയ്ത മത്സ്യവാ
താരത്തിന്റെ തപാൽമുദ്ര

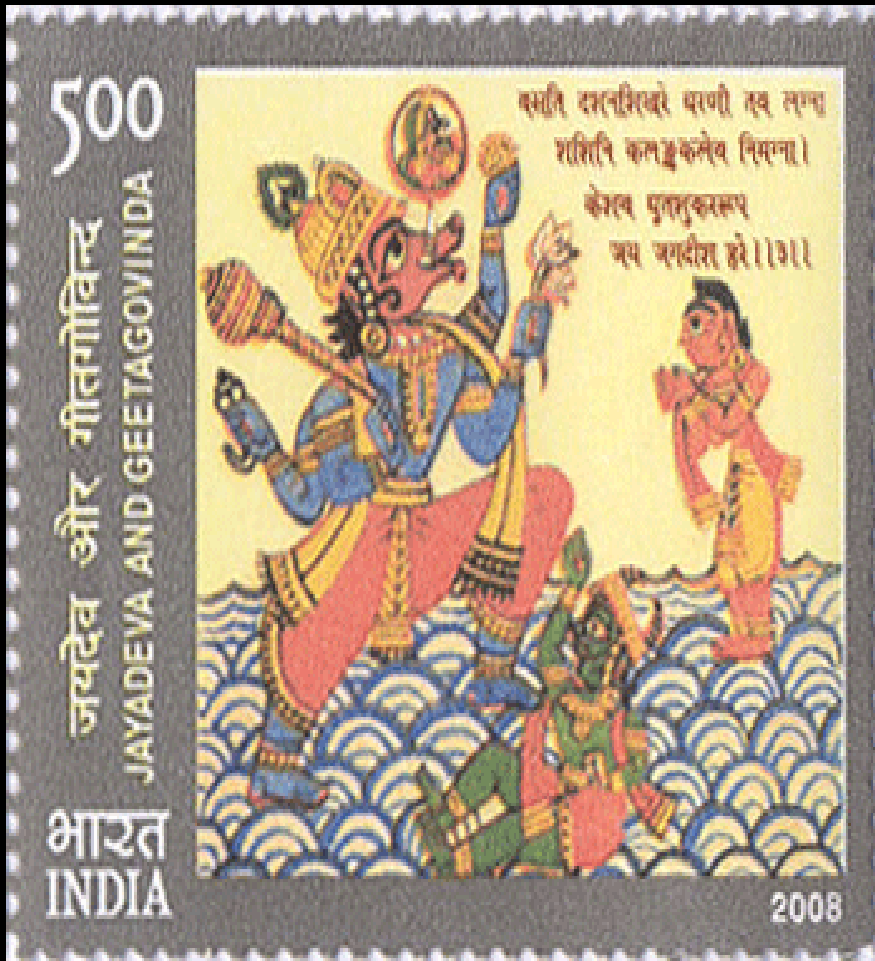
2.കുർമ്മാവതാരം (ഗീതഗോവിന്ദം)

- ക്ഷിതിരതിവിപുലതരേ തവ
തിഷ്ഠതി പൃഷ്ഠേ
ധരണിധരണകിണചക്രഗരിഷ്ഠേ,
കേശവ ധൃതകുച്ഛപരൂപ,
ജയ ജഗദീശ, ഹരേ

-എന്ന് ദേവനാഗരിയിൽ ആലേ
ഖനം ചെയ്ത കുർമ്മാവതാര
ത്തിന്റെ തപാൽമുദ്ര

3. വരാഹാവതാരം (ഗീതഗോവിന്ദം)

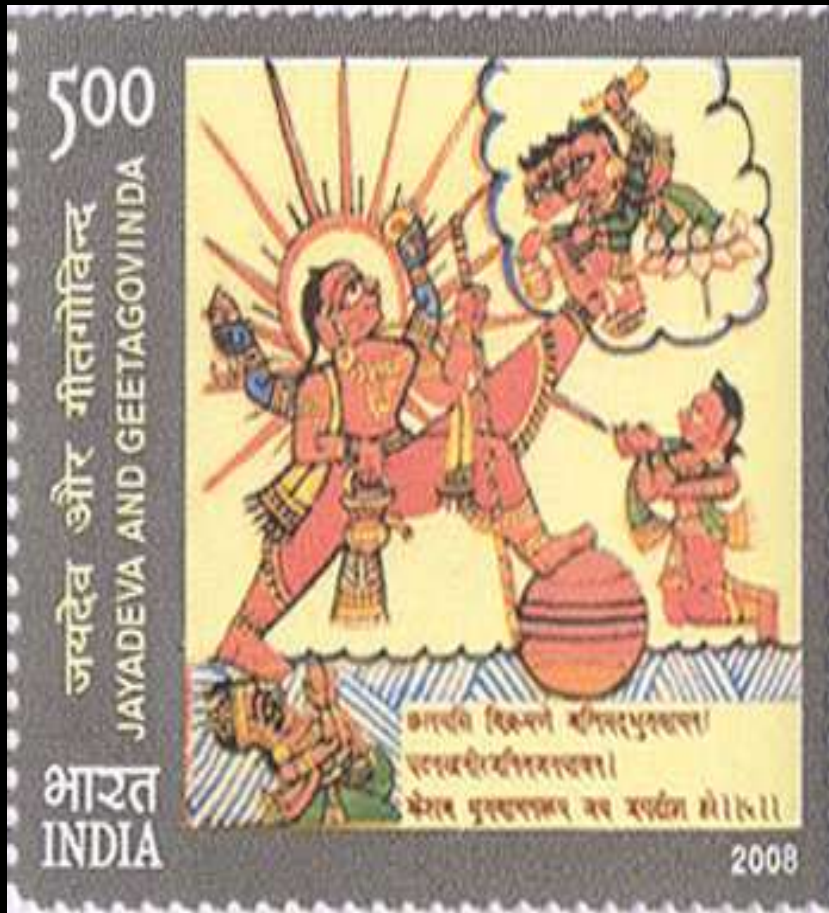
- *വസതി ദശമശിഖരേ
ധരണീ തവ
ലഗ്നശശിനികളുകകലേവ
നിമഗ്ന,
കേശവ ധൃതസുകരരൂപ,
ജയ ജഗദീശ,ഹരേ*
-എന്ന് ദേവനാഗരിയിൽ ആലേ
ഖനം ചെയ്ത വരാഹാവതാര
ത്തിന്റെ തപാൽമുദ്ര

4. നരസിംഹാവതാരം (ഗീതഗോവിന്ദം)

- തവ കരകമലവരേ
നഖമദഭൂതശൃംഗം,
ഭളിതഹിരണ്യകശിപു
വരഭൃംഗം,
കേശവ ധൃതനരഹരിരൂപ,
ജയ ജഗദീശ,ഹരേ
-എന്ന് ദേവനാഗരിയിൽ
ആലേഖനം ചെയ്ത നര
സിംഹാവതാരത്തിന്റെ
തപാൽമുദ്ര

4. വാമനാവതാരം (ഗീതഗോവിന്ദം)

- *ഛലയസി വിക്രമണേ
ബലിമദഭൂതവാമന,
പദനഖനീര ജനിതജനപാവന,
കേശവ ധൃതവാമനരൂപ,
ജയ ജഗദീശ, ഹരേ*
-എന്ന് ദേവനാഗരിയിൽ
ആലേഖനം ചെയ്ത വാമനാവ
താരത്തിന്റെ തപാൽമുദ്ര

6. പരശുരാമാവതാരം (ഗീതഗോവിന്ദം)

- ക്ഷത്രിയരുധിമയേ
ജഗദപഗതപാപം
സ്പന്ധസി പയസി
ശ്മിതവേതാപം, കേശവ
ധൃതഭൃഗുപതിരൂപ,
ജയ ജഗദീശ, ഹരേ
-എന്ന് ദേവനാഗരിയിൽ
ആലേഖനം ചെയ്ത പരശു
രാമാവതാരത്തിന്റെ
തപാൽമുദ്ര

7. ശ്രീരാമാവതാരം (ഗീതഗോവിന്ദം)

- വിതരസി ദിക്ഷു രണേ
ദികപ്തികമനീയം
ദശമുഖമൗലിബലിം രമണീയം,
കേശവ ധൃതരാമശരീര,
ജയ ജഗദീശ,ഹരേ
-എന്ന് ദേവനാഗരിയിൽ
ആലേഖനം ചെയ്ത
ശ്രീരാമാവതാരത്തിന്റെ
തപാൽമുദ്ര

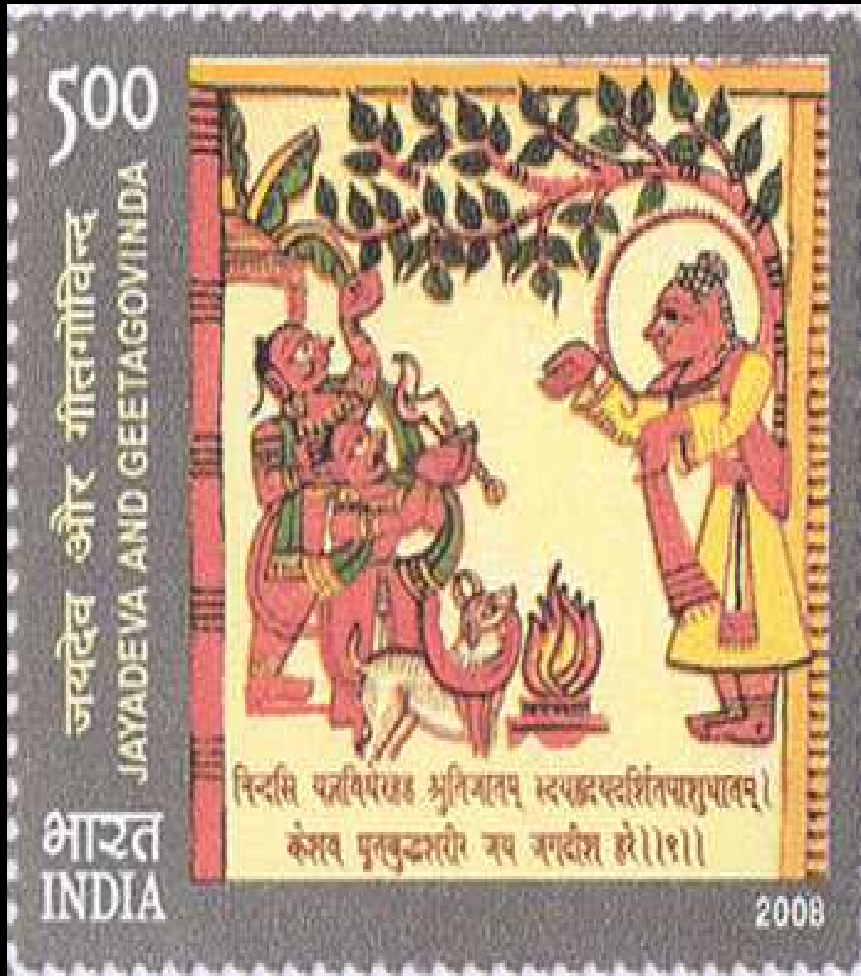
8. ബലരാമാവതാരം (ഗീതഗോവിന്ദം)

- വഹതി വപുഷി വിശഭേ
വസനം ജലദാഭം,
ഹലഹതിഭീതിമിളിതയമുനാഭം,
കേശവ ധൃതഹലധരരൂപ,
ജയ ജഗദീശ,ഹരേ
-എന്ന് ദേവനാഗരിയിൽ ആലേ
ഖനം ചെയ്ത ബലരാമാവതാര
ത്തിന്റെ തപാൽമുദ്ര

9. ബുദ്ധാവതാരം (ഗീതഗോവിന്ദം)

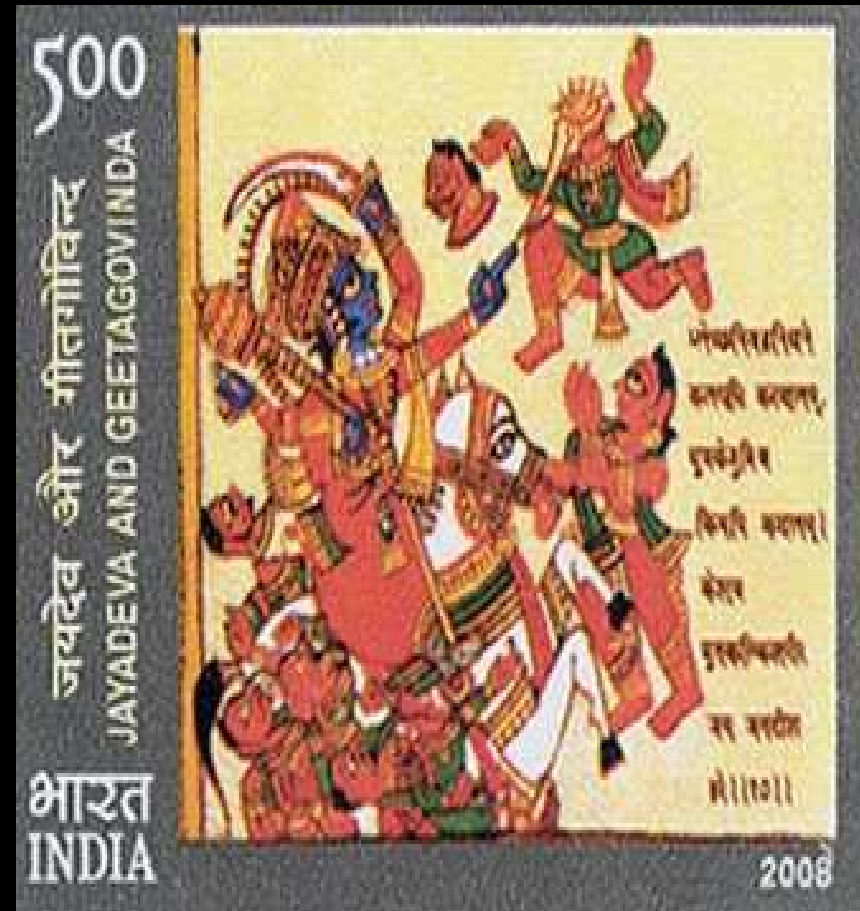

- നിന്ദസി യജ്ഞവിധേരഹഹ ശ്രുതിജാതം സദയഹൃദയ ദർശിതപശുഘാതം, കേശവ ധൃതബുദ്ധശരീര, ജയ ജഗദീശ, ഹരേ -എന്ന് ഭവനാഗരിയിൽ ആലേഖനം ചെയ്ത ബുദ്ധാവതാരത്തിന്റെ തപാൽമുദ്ര.
- സ്വയം ഭഗവാനായ കൃഷ്ണനാണ് ഭശാവതാരം കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് എന്ന തത്വത്തെ സ്വീകരിച്ച ജയഭവകവി ശ്രീബുദ്ധനെയാണ് ഭശാവതാരത്തിൽ 9-ാമത്തെ അവതാരമായി പരിഗണിച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന കാര്യം വിശിഷ്ട പ്രസ്താവ്യമാണ്.

ഹരിപ്രസാദ് കണ്യൂർ

10. കല്കി അവതാരം (ഗീതഗോവിന്ദം)

- മേഘനിവഹനിയനേ
കലയസി കരവാളം
ധുമകേതുമിവ കിമപി കരാളം,
കേശവ ധൃതകല്കിശരീര,
ജയ ജഗദീശ,ഹരേ
- എന്ന് ദേവനാഗരിയിൽ ആലേ
ഖനം ചെയ്ത കല്കി അവതാര
ത്തിന്റെ തപാൽമുദ്ര

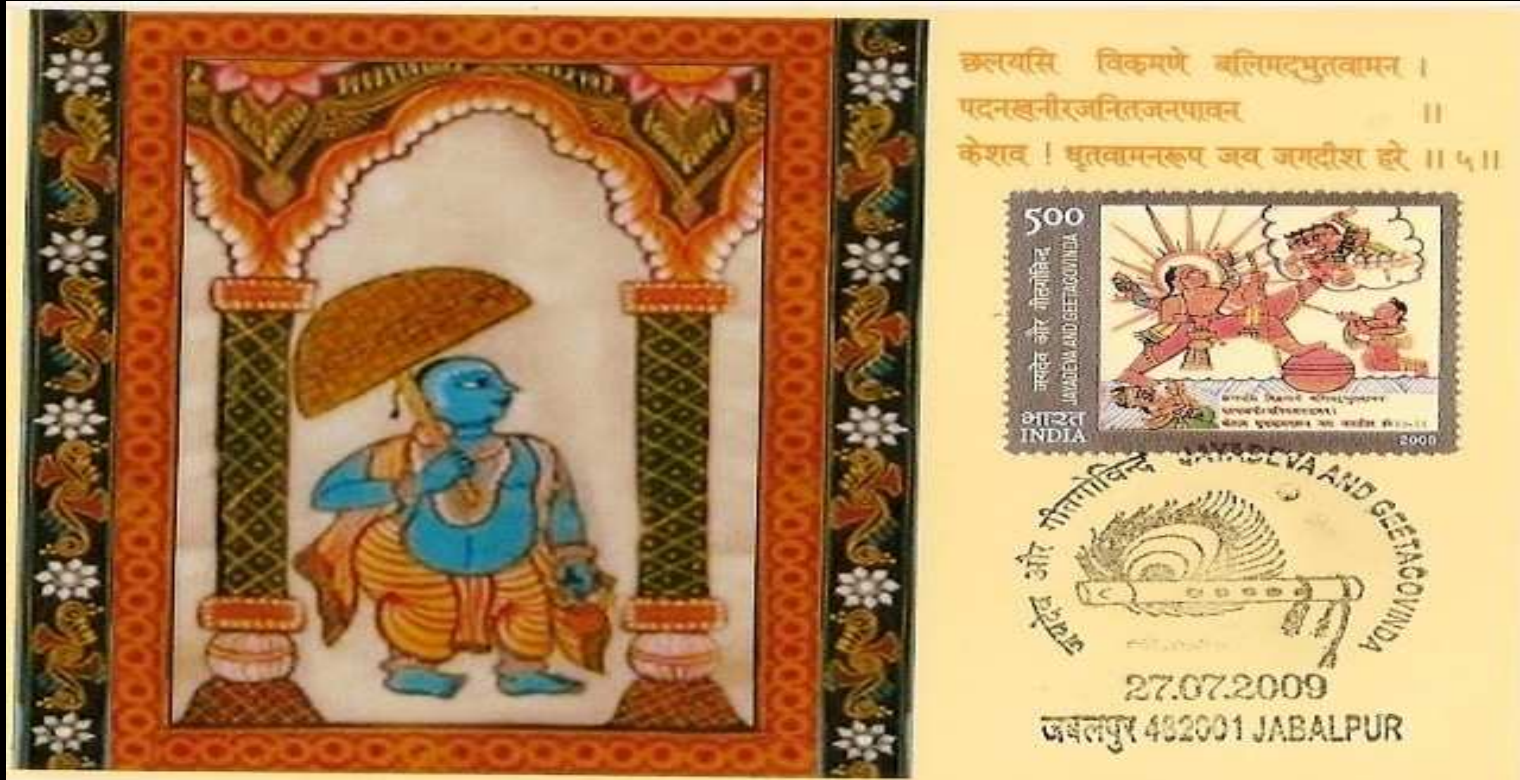
तव करकमलवरे नखमदभुत्तुङ्गम् ।
 दलितहिरण्यकशिपुतनुभङ्गम् ॥
 केशव ! धृतरहरिरूप जय जगदीश हरे ॥४॥

- നരസിംഹാവതാരത്തിന്റെ ചിത്രവും ഗീതഗോവിന്ദത്തിലെ അവതാരവർണ്ണനയും ആലേഖനം ചെയ്ത് തപാൽവകുപ്പ് പുറത്തിറക്കിയ പ്രത്യേക തപാൽകവർ. ശ്രീകൃഷ്ണചിഹ്നമായ ഓടക്കുഴലിനും പീലിക്കും പുറമെ, ജയദേവനും ഗീതഗോവിന്ദവും എന്ന് പ്രത്യേകം രേഖപ്പെടുത്തിയ പ്രാദേശിക മുദ്രയും കാണാം.

ഹരിപ്രസാദ് കണ്വർ

- വാമനാവതാരത്തിന്റെ ചിത്രവും ഗീതഗോവിന്ദത്തിലെ അവതാരവർണ്ണനയും ആലേഖനം ചെയ്ത് തപാൽവകുപ്പ് പുറത്തിറക്കിയ പ്രത്യേക തപാൽകവർ. ശ്രീകൃഷ്ണചിഹ്നമായ ഓടക്കുഴലിനും പീലിക്കും പുറമെ, **ജയദേവനും ഗീതഗോവിന്ദവും** എന്ന് പ്രത്യേകം രേഖപ്പെടുത്തിയ **ജബൽപ്പൂർ തപാലാപ്പീസിന്റെ 27-07-2009-ലെ പ്രാദേശിക മുദ്രയും കാണാം.**

ഹരിപ്രസാദ് ഭട്നാഗ്

നിങ്ങളുടെ വിലയേറിയ
 അഭിപ്രായങ്ങളും
 നിർദ്ദേശങ്ങളും
 അറിയിക്കുമല്ലോ

എന്നു,
 സ്നേഹപൂർവ്വം
 ഹരിപ്രസാദ്.വി.ടി
 കടമ്പൂർ

www.isp 2010 पोस्ट कार्ड POST CARD

Hariprasad.V.T
 Kadamboor.
 Kannur.

पिन PIN 6 7 0 6 6 3

Do not write or print below this line

ഹരിപ്രസാദ് കടമ്പൂർ